

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΒ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 20 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1934

ΑΡΙΘ. 3

ΤΟ ΣΥΜΠΑΝ ΕΣΧΕ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΝ*

Υπὸ τὸ Σύμπαν ἐνταῦθα νοοῦμεν τὸ ὕλικόν Σύμπαν, ἐν τῷ ὁποίῳ περιέχεται πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει, ἦτοι ἡ γῆ, ὁ ἥλιος, οἱ ἀστέρες καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ἐξαιρουμένων τῶν αὐτῶν ἢ πνευματικῶν ὄντων, ἐὰν ὑπάρχουν εἰς αὐτὰ τοιαῦτα. Ὅταν δὲ περὶ τούτου τοῦ Συμπαντος ἐρωτῶμεν ἂν ἔχη ἀρχήν, ἐννοοῦμεν ἂν ἐποιήθη ποτὲ ὑπὸ μᾶς Ἐλευθέρως Δυνάμεως, ἦτοι ὑπὸ δυνάμεως, ἢ ὁποῖα δὲν ἐνεργεῖ πάντοτε κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπὸ τὰς αὐτὰς περιστάσεις, ἀλλὰ δύναται νὰ ἐνεργῇ, ἢ νὰ μὴ ἐνεργῇ, κατ' ἀρέσκειαν. Μία τοιαύτη δύναμις θὰ ἦτο ἀναμφιβόλως ὁλως διάφορος ἀπὸ ὅλας τὰς γνωστὰς δυνάμεις τῆς φύσεως, δὲν εἶνε ὁμως δύσκολον νὰ ἐννοηθῇ τί ἐννοεῖται δι' αὐτῆς, ἐφ' ὅσον αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος φαίνεται κατέχων τοιαύτην δύναμιν, ὅπως τὴν φανερώσει ἢ ἐλευθέρω του βούλησις. Φαίνεται π. χ. ὅτι εἶνε ἱκανὸς νὰ ἐγείρῃ ἢ νὰ μὴ ἐγείρῃ τὴν χεῖρά του, κατ' ἀρέσκειαν. Δὲν ἰσχυρίζομεθα, βέβαια, ὅτι ἡ βούλησις τοῦ ἀνθρώπου εἶνε πράγματι ἐλευθέρω, ἀλλ' ἀπλῶς ὅτι ἡ ἰδέα μᾶς ἐλευθέρως δυνάμεως, ἱκανῆς νὰ ἐνεργῇ ἢ μὴ κατ' ἀρέσκειαν, εἶνε πολὺ γνωστὴ καὶ εἰς πάντας καταληπτῆ.

Τὸ ὅτι λοιπὸν τὸ Σύμπαν ἔσχε ἀρχὴν σημαίνει ὅτι κατὰ τινὰ ὁρισμένον χρόνον ἐποιήθη ὑπὸ τοιαύτης Ἐλευθέρως Δυνάμεως ἄλλαις λέξεσι, δὲν ὑπῆρχεν αἰωνίως μὲ τὰς ὁρισμένας καὶ ἀναλλοιώτους φυσικὰς δυνάμεις καὶ ἄνευ ἐξωτερικῆς ἐπεμβάσεως.

Ἐφεξῆς θὰ ἐκθέσωμεν τὰ δύο ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τοῦ Συμπαντος ἐπιχειρήματα, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν πρῶτον εἶνε φιλοσοφικόν, τὸ δὲ δευτέρον ἐπιστημονικόν.

α) Τὸ φιλοσοφικὸν ἐπιχείρημα.

Λέγοντες φιλοσοφικὸν ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τοῦ κόσμου ἐπιχείρημα ἐννοοῦμεν τοῦτο, ὅτι, ὅταν σκεπτόμεθα ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἀντιλαμβανόμεθα ὡς ἀναπόφευκτον τὸ ὅτι, ἐν τῷ Σύμπαν δὲν εἶχεν ἀρχὴν, ἂν δῆλ. ἦτο αἰώνιον, πάντα τὰ σημερινὰ γεγονότα θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχον ἤδη συντελεσθῆ προηγουμένως.

Πράγματι, ἐὰν ἀποκλεισθῇ ἡ ὑπαρξίς πάσης ἐλευθέρως δυνάμεως, κατ' ἀνάγκην θὰ ἔπρεπε νὰ νοησομεν τὴν ὕλην αἰωνίαν, ἐφ' ὅσον ἡ ἐμφάνισις τῆς εἰς ὁρισμένον σημεῖον τοῦ χρόνου δὲν θὰ ἦτο ἀπο-

τέλεσμα ἀνάγκης, καὶ ἐπομένως θὰ ἔπρεπε νὰ ὀφείλετο εἰς κάποιαν ἐλευθέρω δυνάμιν. Τὸ αὐτὸ θὰ ἐλέγομεν καὶ διὰ τὰς ἐν τῇ φύσει δυνάμεις καὶ ιδιότητας τῆς ὕλης : καὶ αὐταὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ἦσαν αἰώνιαι, καθ' ὅσον πᾶσα ἐν οἰκδηποτε χρόνῳ μεταβολῆ των θὰ ἀπῆτει τὴν παραδοχὴν ἐλευθέρως δυνάμεως. Ἐντεῦθεν ἔπεται ὅτι, ἐὰν παραδεχθῶμεν τὸ Σύμπαν αἰώνιον, οὐδὲν νέον γεγονὸς δύναται νὰ συμβῇ σήμερον, διότι πᾶν γεγονὸς, τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο αἰ δυνάμεις νὰ παραγάγουν ἀφ' ἑαυτῶν, ἐφ' ὅσον αὐταὶ δρῶσιν ἀπ' αἰώνων, θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε συμβῇ πρὸ πολλοῦ. Ὅποτε τὰ λεγόμενα σημερινὰ γεγονότα δὲν θὰ ἦσαν νέα, ἀφοῦ ἔχουν ἤδη συμβῇ.

Ἡ θεωρία αὕτη εἶνε μὲν δυνατῆ, ἀλλὰ δὲν εἶνε πιστευτῆ. Εἶνε δυνατῆ, ἐὰν δεχθῶμεν ὅτι τὸ Σύμπαν ἐν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου θὰ ἐνεργῇ ὀπισθοδρομοῦν ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἀκριβῶς συνθήκας, ὅφ' οἷας ὑπῆρξε πρὸ πολλοῦ ὡς νεφέλωμα ἢ τι παρόμοιον, ὅποτε θὰ ἐπαναρχίξῃ τὰς αὐτὰς ἀκριβῶς, ὡς καὶ πρότερον, μεταβολὰς. Μόνον ὑπὸ τοιαύτην ἐννοίαν θὰ ἦτο νοητὸν ὅτι οὕτω συνέβαινε ἀπ' αἰώνων. Ὅσονδήποτε ὁμως κἂν ἦνε δυνατῆ μία τοιαύτη θεωρία, δὲν εἶνε πιστευτῆ, διότι ἀπαιτεῖ ὅπως πάντα τὰ γεγονότα, ἦτοι τὰ τε παρελθόντα, τὰ παρόντα καὶ τὰ μέλλοντα, μέχρι καὶ τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν των, ἔχουν ἤδη συμβῇ καὶ θὰ συμβοῦν, κατ' ἀδιάκοπον ἐπανάληψιν. Θὰ ἀποτελοῦν δῆλα δὴ ἐν τῇ πραγματικότητι ἐπαναληπτικὰς σειρὰς. Τοῦτο ὁμως εἶνε ἀπίστευτον, ὡς καταφαίνεται ἀπὸ οἰονδήποτε παραδειγμα, φέρ' εἰπεῖν μίαν χαλαζοθύελλαν. Εἶνε δυνατόν νὰ πιστευθῇ ὅτι πρὸ ἑκατομμυρίων ἐτῶν ἢ γῆ εὐρίσκετο εἰς ἡν ἀκριβῶς καταστάσει εἶνε σήμερον, ὅτι ὑπῆρξεν ἐπ' αὐτῆς ἀκριβῶς ἡ αὕτη χαλαζοθύελλα καὶ εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, καὶ ὅτι τοῦτο συνέβαινε κατὰ κανονικὰ διαστήματα εἰς τόσα ἑκατομμύρια ἐτῶν ἀπ' αἰώνων ; Τὸ πρᾶγμα βεβαίως εἶνε ἀπίστευτον καὶ ὁμως, καὶ ἡ ἐλαχίστη ὀπουδήποτε τοῦ συμπαντος μεταβολὴ ἄγει εἰς τὴν παραδοχὴν ἐλευθέρως δυνάμεως.

Ἐπὶ πλέον, καὶ ἂν ἔτι παραδεχθῶμεν τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος ἐπαναληπτικὰς σειρὰς, τοῦτο δὲν θὰ ἐξήγγει τὴν παρούσαν κατάστασιν τοῦ Συμπαντος, ἦτοι τὴν κατὰ τὸν παρόντα χρόνον, διότι, ἐὰν οὕτω συνέβαινε ἀπ' αἰώνων, τοῦτο θὰ ἔπρεπε ἀκριβῶς διὰ τοῦτο νὰ ἦνε ἐν ἄλλῃ καταστάσει. Λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τεμάχιον μαρμάρου κινούμενον περὶ ἓνα κύκλον. Διὰ νὰ εὐρεθῇ τὸ μάρμαρον εἰς τινὰ ὁρισμένην θέσιν εἰς ὁρισμένον χρόνον, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀρχίσῃ κινούμενον ἀπὸ κάποιαν θέσιν εἰς τινὰ χρόνον. Δὲν εἶνε παραδεκτὸν νὰ ἐκινεῖτο αἰωνίως, διότι ἐν τοιαύ-

* Ἐφεξῆς ὁσάκις ἐπιτρέπει ὁ χῶρος θὰ παρέχονται κεφάλαια ἐπὶ ἀπολογητικῶν ζητημάτων ἐκ τῆς τελευταίας (11ης) ἐκδόσεως τοῦ ἔργου τοῦ ἀγγλοῦ συγγραφέως W. Turtton «Ἡ ἀλήθεια τοῦ Χριστιανισμοῦ», λίαν ἐνδιαφέροντος διὰ τὴν ἀπλότητα τῆς μεθόδου τῆς ἀπολογητικῆς τοῦ ἐπιχειρηματολογίας.

τη περιπτώσει θὰ ἔπρεπε νὰ εὐρίσκειται εἰς κάποιαν ἄλλην θέσιν. Τοῦτο γενικευόμενον σημαίνει ὅτι διὰ νὰ εὐρεθῇ τις κάπου πρέπει πάντως νὰ ἔχη ἀρχίσει νὰ κινήται ἀπὸ κάπου.

Ἐντεῦθεν συμπαράινουμεν ὅτι τὸ Σύμπαν δὲν ὑπῆρχεν αἰωνίως μὲ τὰς ἀναλλοιώτους ἐν αὐτῷ φυσικὰς δυνάμεις καὶ ἄνευ ἐξωτερικῆς ἐπεμβάσεως. Ἦτοι ὅτι ἔσχε μίαν ἀρχήν.

β) Τὸ ἐπιστημονικὸν ἐπιχείρημα.

Τὸ ἀνωτέρω συμπέρασμα ἐνισχύεται κατὰ πολὺ ὑπὸ δύο ἐπιστημονικῶν θεωριῶν γενικῶς σήμερον παραδεδεγμένων, ἴτοι τῆς θεωρίας τῆς ἐξελίξεως καὶ τῆς ποιοτικῆς ὑποτιμήσεως τῆς ἐνεργείας, αἵτινες φαίνονται ἀποδεικνύουσαι ὅτι τὸ Σύμπαν ἔσχε ἀρχήν.

Κατὰ τὴν θεωρίαν τῆς ἐξελίξεως, τὰ ἄτομα ἐκ τῶν ὁποίων συνίσταται τὸ Σύμπαν μὲ τὰς ἐξελικτικὰς τῶν ιδιότητος δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπῆρχον αἰωνίως· διότι, ἐὰν τὰ παραδεχθῶμεν αἰώνια, ἡ πορεία τῆς ἐξελίξεως θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχεν ἀρχίσει προαιωνίως καὶ ἐπομένως θὰ ἔπρεπε τώρα νὰ εἶχε περατωθῇ. Βλέπομεν ὅμως ὅτι πάντως δὲν ἔχει τελειώσει καὶ ὅτι ἡ ἐξέλιξις ἐξακολουθεῖ ἀκόμη, ἢ, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐξακολουθεῖ πρὸ ὀλίγων χιλιῶν ἐτῶν, κατάστασις δὲ προόδου δὲν δύναται νὰ ἦνε αἰωνία. Τοιαύτη κατάστασις διαφέρει μᾶς ἀπλῆς καταστάσεως μεταβολῆς, ἡ ὁποία, ὡς ἤδη εἶδομεν, δύναται νὰ ἦνε αἰωνία ἐὰν αἱ μεταβολαὶ ἐπανελαμβάνοντο. Κατάστασις ὅμως προόδου, ἐν τῇ ὁποίᾳ αἱ μεταβολαὶ δὲν ἐπαναλαμβάνονται, ἀλλὰ πᾶσαι τείνουσι πρὸς μίαν κατεύθυνσιν, δὲν δύναται νὰ ἦνε αἰωνία, ἀλλὰ πρέπει νὰ εἶχε μίαν ἀρχήν. Αὕτη δὲ ἡ ἀρχὴ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἦτο προῖον ἀνάγκης, ἀλλὰ θὰ ἔπρεπε νὰ ὄφειλετο εἶς τινα Ἐλευθέραν Δύναμιν. Συντόμως εἰπεῖν, ἡ ἐξέλιξις ἀπαιτεῖ νὰ ὑπάρχη προηγουμένως Ἐξελικτικῆς, ἀφοῦ οὔτε αἰωνίως ἠδύνατο νὰ ὑπάρχη, οὔτε καὶ ἀφ' ἑαυτῆς νὰ ἀρχίσῃ.

Κατὰ δὲ τὴν θεωρίαν τῆς ὑποτιμήσεως τῆς ἐνεργείας (dégradation de l'énergie), πᾶσα ἐνέργεια τείνει νὰ μεταβληθῇ εἰς θερμότητα, ὡς δεικνύει τὸ παράδειγμα δύο σωμάτων συγκρουομένων πρὸς ἄλληλα· κατὰ τὴν συγκρούσιν, ποσότης κινήσεως χάνεται, παράγεται δὲ ἀντιστοίχως μία ποσότης θερμότητος, αὕτη δὲ τείνει νὰ διασκεδασθῇ ἰσάκως. Ἡ θερμότης π. χ. ἡ ὁποία τώρα εἶνε ἀποθηκευμένη ἐν τῷ ἡλίῳ θὰ διανεμηθῇ σὺν τῷ χρόνῳ ἀνὰ τὸ διάστημα, τὸ αὐτὸ δὲ γίνεται καὶ εἰς ὅλον τὸ Σύμπαν· ἐντεῦθεν τὰ πάντα τελικῶς θὰ ἔχουν τὴν αὐτὴν θερμοκρασίαν. Καίτοι δὲ τοῦτο δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ ἐκατομμύρια ἐτῶν, ταῦτα εἶνε μὴδὲν ἀπέναντι τῆς αἰωνιότητος. Ἐὰν λοιπὸν τὸ Σύμπαν μεθ' ὅλων του τῶν σημερινῶν δυνάμεων ὑπῆρχε προαιωνίως καὶ ἄνευ ἐξωτερικῆς ἐπεμβάσεως, θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε ἔλθει εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν τῆς ἰσοβάθμου θερμοκρασίας πρὸ πολλοῦ. Κατὰ ταῦτα, ἐὰν ἡ θεωρία αὕτη εἶνε ὀρθή (ὁ μόνος δὲ λόγος νὰ τεθῇ ἡ ὀρθότης τῆς ἐν ἀμφιβολίᾳ εἶνε ἡ περιέργως ἐνέργεια τοῦ ραδίου), φαίνεται ὅτι ὅχι μόνον εἶνε πιθανόν, ἀλλὰ μάλιστα βέβαιον ὅτι τὸ Σύμπαν ἔσχε ἀρχήν.

Θὰ ἠδύνατο ἴσως νὰ ἀντιταχθῇ, ὅτι ὁ ἀνωτέρω

συλλογισμὸς ἀποτελεῖ ἀπλῶς ἐπανάληψιν τοῦ παλαιοῦ ἀπὸ τῆς αἰτιότητος συλλογισμοῦ, καθ' ὃν «πᾶν τὸ συμβαῖνον πρέπει νὰ ἔχῃ αἷτιον καὶ ἐπομένως πρέπει νὰ ὑπάρχη ἐν Πρῶτον Αἷτιον», ὁποῦτε δίδεται ἡ ἀπάντησις ὅτι, κατ' ἀκολουθίαν, τὸ Πρῶτον Αἷτιον τοῦτο πρέπει ἐπ' ἴσης νὰ εἶχεν ἐν αἷτιον, καὶ οὕτω ἐπ' ἀπειρον. Δὲν ἔχει ὅμως τὸ πρᾶγμα οὕτω, διότι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Πρῶτον Αἷτιον εἶνε διάφορον πάντων τῶν λοιπῶν αἰτίων, ὡς Ἐλευθέρον, ἐνῶ τὰ φυσικὰ αἷτια δὲν εἶνε ἐλευθέρα, ἀλλ' αἰτιατὰ ἄλλων πάλιν φυσικῶν αἰτίων, ὅπως καὶ ταῦτα ἄλλων προηγουμένων. Τὸ ζητούμενον εἶνε αἷτιον, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ἦνε ταυτοχρόνως καὶ αἷτιατόν, ἴτοι αἷτιον, μὴ ὑπ' ἄλλου τινὸς κινούμενον, ἀλλ' αὐτοκίνητον, ἴτοι Ἐλευθέρον. Ἀπαξ δὲ γενομένου δεκτοῦ τοῦ τοιούτου αἷτιου δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη ἄλλου προγενεστέρου.

Τοιαύτη λοιπὸν ἀντίρρηση εἶνε ἀσύστατος, διὰ καὶ δεχόμεθα ὅτι τὸ Σύμπαν ἔσχε ἀρχήν, ὅτι δὲ γνωρίζομεν περὶ τῆς παραγωγῆς αὐτοῦ Δυνάμεως εἶνε ὅτι ἦτο μία Ἐλευθέρα Δύναμις. Τὸ συμπέρασμα ἄρα, εἰς τὸ ὁποῖον καταντῶμεν, δύναται συντόμως νὰ διατυπωθῇ οὕτω: Πρὸ πάντων τῶν φυσικῶν αἰτίων, αἷτινα ἐνεργοῦν κατ' ἀνάγκην, ὑπῆρχεν ἐν Πρῶτον Αἷτιον ἐνεργοῦν κατὰ βούλησιν.

γ) Ὁ Δημιουργὸς τοῦ Σύμπαντος.

Λιμβανομένου ὑπ' ὅσιν ὅτι ἡ νεωτέρα ἐπιστήμη ἀπεδέχθη ὀριστικῶς τὴν ἐνότητά πάντων τῶν ἐν τῷ Σύμπαντι, δύναται νὰ θεωρηθῇ σήμερον ἀναντίρρητον ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Πρῶτον Αἷτιον εἶνε Ἐν καὶ Μόνον. Ἡ δ' ἐνότης τοῦ Σύμπαντος προκύπτει ἐκ τοῦ ὅτι ἀπανταχοῦ εὐρίσκειται ἡ αὕτη ὕλη, ἀφοῦ πολλὰ τῶν ἐν τῇ γῆ στοιχείων εὐρίσκονται καὶ εἰς τὸν ἥλιον καὶ εἰς τοὺς ἀστέρας, ὡς π. χ. ἡ δύναμις τῆς βαρύτητος ἡ ὁποία περιλαμβάνει τὰ πάντα καὶ ἐφαρμόζεται ἐξ ἴσου τόσον εἰς τοὺς ἀπομακρυσμένους ἀστέρας, ὅσον καὶ εἰς τὰ ἐλάχιστα ἐπὶ τῆς γῆς ἀντικείμενα, καὶ ἄλλα πολλά. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν εἶνε γενικῶς παραδεδεγμένον τὸ Σύμπαν ὡς ἐν ὅλον, πρόδηλον ὅτι ἡ ἐνότης αὕτη ὑποβάλλει τὴν ἰδέαν ἐνὸς Μοναδικοῦ Πρῶτου Αἷτιου.

Ἀναμφισβητήτως δὲ τὸ πρῶτον Αἷτιον τοῦτο ἦτο Ὑπερφυσικόν, ἴτοι διέφερε τῶν φυσικῶν δυνάμεων, ὡς ἐλευθέρον. Δὲν ὁμοιάζε λοιπὸν οὔτε πρὸς τὴν βαρύτητα, οὔτε πρὸς τὸν ἡλεκτρισμόν, οὔτε πρὸς ἄλλην τινὰ παρομοίαν δύναμιν. Πᾶσαι αὗται αἱ δυνάμεις, ὡς καὶ αἱ παρόμοιαι πρὸς αὐτάς, πάντοτε ἐνεργοῦν ὁμοιοτρόπως ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας, ἐνῶ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος Δύναμις ἦτο διάφορος. Ἦτο μία Ἐλευθέρα Δύναμις, κατὰ βούλησιν ἐκλέξασα νὰ δώσῃ ἀρχὴν εἰς τὸ Σύμπαν κατὰ τινὰ ὀρισμένον χρόνον. Ἡ τοιαύτη δὲ Δύναμις θὰ ἔπρεπε νὰ ἦνε Ὑπερφυσική, καὶ δύναται καλλίτερον νὰ ἐκφρασθῇ ὡς Ἀθῶς καὶ ὅχι ὡς Τί, διότι πάντοτε ὁμιλοῦμεν περὶ αὐτοῦ ὡς ὄντος ὁμοιάζοντος πρὸς ἄνθρωπον, κεκτημένον, ἢ φαινόμενον ὅτι κέκτηται, βούλησιν ἐλευθέραν ὅπως αὐτός· ἐνῶ προκειμένου περὶ ἀντικείμενον ὁποῖος π. χ. ὁ λίθος, περὶ μᾶς δυνάμεως ὡς ἡ βαρύτητος, τὰ ὁποῖα στεροῦνται ἐλευθέρας βουλήσεως, ὁμιλοῦμεν περὶ αὐτῶν ὡς περὶ πραγμάτων.

Κατὰ ταῦτα, τὸ Μοναδικὸν Ὑπερφυσικὸν Αἴτιον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν ἀρχὴν εἰς τὸ Σύμπαν, θὰ ἀποκαλέσωμεν Δημιουργόν του. Ἐὰν δὲ ἤθελε τυχόν ἀντιταχθῆ ὅτι τὸ Σύμπαν ἠδύνατο νὰ μὴ ἔχη ἀρχὴν ἐπειδὴ πάντοτε Ἐλευθέρα τις Δύναμις ἔδρα ἐπ' αὐτοῦ, τοιαυτὴ Δύναμις θὰ ἔπρεπε πάλιν νὰ ἦτο Μοναδικὴ καὶ Ὑπερφυσικὴ καὶ θὰ ἠδύνατο ἐξ ἴσου κάλλιστα νὰ ὀνομασθῆ Δημιουργός του. (W. T.).

ΦΩΝΗ ΕΞ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Τί γράφουν οἱ Πατέρες τῆς Μεγίστης Λαύρας περὶ τῶν Παλαιοημερολογιτῶν

B'.

Περὶ δικαιομάτων τῆς Ἐκκλησίας

Ὁ λόγος ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ τῆς περισπουδάστου ἀγιορειτικῆς μελέτης περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὀρθότης ἀπόψεως, τῆς ἀφορώσης εἰς τὴν «ἀλλαγὴν καθεστῶτων» καὶ ἡ ἐξέτασις τοῦ «κατὰ πόσον χαίρει ἡ Ἐκκλησία τὸ δικαίωμα νὰ προβαίῃ εἰς τοιαύτας μεταλλαγάς».

Ἡ συζήτησις δὲν εἶναι περὶ τῶν *δογμάτων* τῆς Πίστεως, τὰ ὁποῖα εἰς τὸ διηνεκὲς παραμένουσιν ἀναλλοίωτα, ἀλλὰ περὶ τῶν «θεσμῶν τῆς πειθαρχίας καὶ τῆς εὐταξίας», οἱ ὁποῖοι—κατὰ τὸν Νικ. Μίλας—«κανονίζουσι τὸν ἐξωτερικὸν βίον τῶν πιστῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ», περὶ τῶν θεσμῶν δὲ τούτων προκειμένου, εἶναι ἀναμφίβολον ὅτι οὗτοι «οὐδόλως εἰσὶν ἀμετάσφρακτοι καὶ ἀμετακίνητοι, ἀλλὰ δύνανται νὰ μεταβάλλωνται καὶ μετακινῶνται κατὰ τὰς χρεῖας τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τὰς μεταβολὰς καὶ ἀλλοιώσεις, ἅς αἱ κοινωνικαὶ συνθῆκαι καὶ ὅροι διὰ τῶν αἰώνων φέρουσι». Γνωστόταται, ἄλλως τε, εἶναι καὶ πολυπληθεῖς αἱ περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ Ἐκκλησία ἀνεθεώρησε θεσμούς τοιοῦτους καὶ ἡ ἐντελῶς κατήργησεν ἢ ἐτροποποίησεν ἢ καὶ δι' ἀντιθέτων θεσμῶν ἀντικατέστησεν αὐτούς, ἀναλόγως τῆς δημιουργηθείσης ἱστορικῆς ἀνάγκης. Ὁ 1β' κανὼν—ἐπὶ παραδείγματι—τῆς ἐν Τρούλλῳ Συνόδου ἀπηγόρευεν εἰς τοὺς ἐπισκόπους νὰ συζῶσι μετὰ τῶν συζύγων αὐτῶν, ἐν ᾧ ὁ ε' ἀποστολικὸς κανὼν ἐπέβαλλε καθαιρέσειν κατὰ τοῦ ἐπισκόπου, ὅστις θὰ ἐχωρίζετο ἀπὸ τὴν γυναῖκά του· ὁ λζ' ἀποστολικὸς κανὼν καὶ ὁ ε' τῆς Α' ἐν Νικαίᾳ Συνόδου κατηργήθησαν διὰ τοῦ ἡ' τῆς ἐν Τρούλλῳ καὶ τοῦ στ' τῆς Ζ' Οἰκουμ. Συνόδου· διὰ δὲ τοῦ ιστ' κανόνος τῆς ἐν Τρούλλῳ κατηργήθη ὁ ιε' κανὼν τῆς ἐν Νεοκαισαρείᾳ τοπικῆς Συνόδου κ.ο.κ. Ἐφ' ὅσον δὲ ἡ Ἐκκλησία ζῆ καὶ δοῶ ἐν τῷ κόσμῳ, δὲν ἐστερηθῆ τοῦ νομοθετικοῦ τῆς δικαιομάτου, τὸ ὁποῖον ἰσχύει καὶ «ἐνεργεῖται ἔτι καὶ σήμερον» εἰς πάντας δ' εἶναι γνωστὸν ὅτι καὶ αἱ σήμερον λαμβανόμενα ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀποφάσεις εἶναι νόμοι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν «ὡς καὶ πρότερον, ὁμοίαν ὑποχρεωτικὴν ἰσχύν καὶ κύρος» διὰ πάντας τοὺς πιστούς, «ἐφ' ὅσον τὸ νομοθετικὸν τοῦτο ἔργον ἀναπτύσσεται κανονικῶς καὶ ἐν τῷ πνεύματι τῶν θεμελιωδῶν θεσμῶν τῆς Ἐκκλησίας».

Αἱ ἐκκλησιαστικαὶ διατάξεις, κατὰ ταῦτα, αἱ καθορίζουσαι τὰς ἐκκλησιαστικὰς σχέσεις δὲν ἔχουν ἀπόλυτον «ἀλλὰ σχετικὸν κύρος»—εἰς τὰς διατάξεις δὲ ταύτας «υἰάγεται καὶ τὸ ζήτημα τοῦ Ἡμερολογίου»—διότι *δικαίωμα τῆς Ἐκκλησίας ἀναφαίρετον εἶναι τὸ «καταργεῖν κατὰ τὰς περιστάσεις παλαιούς θεσμούς καὶ θεσπίζειν νέους»*, ὅπως δὲ αἱ πρῶται Σύνοδοι δὲν ἠμπόδισαν τὰς μεταγενεστέρας νὰ λάβωσιν ἀποφάσεις ἀντιθέτους πρὸς τὰς διατάξεις ἐκείνων, καθ' ὅμοιον τρόπον καὶ μία σύνοδος σημερινὴ οὐδόλως θὰ ἐδραμεύετο νὰ θέσῃ νέους νόμους, «ἐν νέαι τῆς Ἐκκλησίας ἀνάγκαι κελύουσι» τοῦτο, διότι «αἱ ἀλήθειαι μόναι τῆς πίστεως καὶ τῆς ἠθικῆς οὐδέποτε δύνανται νὰ καταργηθῶσιν ἢ νὰ μεταβληθῶσιν», οἱ παλαοὶ δὲ θεσμοὶ ἰσχύουσιν «ἐφ' ὅσον δὲν ἀναφαίνεται νομοθετικὸν τι σῶμα, ἐφωδιασμένον τῇ αὐτῇ ἢ καὶ αἱ δύο τελευταῖαι Σύνοδοι ἀρμοδιότητι εἰς τὸ ἐκθέτειν ἐκκλησιαστικούς θεσμούς».

Ἐὰν αἱ ἀραὶ καὶ τὰ ἀναθέματα τῆς ἐν Τρούλλῳ καὶ τῆς Ζ' Οἰκουμ. Συνόδου ἀνεφέροντο καὶ εἰς πᾶσαν νόμιμον τῶν καθεστῶτων τροποποίησιν καὶ ἐάν, πράγματι οἱ Ἅγιοι ἐκεῖνοι Πατέρες ἐθέλωσαν ἀπηγορευμένην οἰανδήποτε τῶν καίμων νόμων μεταβολὴν, τότε δὲν θὰ ἐτόλμων νὰ προχωρήσωσιν εἰς τὸ ἔργον τῶν διότι ἀμφοτέραι αἱ Σύνοδοι «καὶ ἀφῆρσαν καὶ μετήλλαξαν» θεσμούς τῶν πρὸ αὐτῶν ἁγίων Πατέρων, «καθὼς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τὰς ἐνεπνευσεν». Ἡ μήπως καὶ ἡ ἐν ΚΠόλει μετὰ τὰς δύο ταύτας Οἰκουμενικὰς συνελθοῦσα «Πρωτοδευτέρα» Σύνοδος δὲν μετήλλαξε τὴν διάταξιν τοῦ λα' ἀποστολικοῦ κανόνος διὰ τῶν ἰδικῶν τῆς γ', ιδ' καὶ ιε' κόνων; «Τὰ ἀναθέματα ἐκεῖνα—ἐπομένως—δὲν ἔχουν τὴν σημασίαν, ἣν προσέδωκαν οἱ ἀδελφοὶ Ζηλωταί, ἀλλ' ἰσχύουν ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον, ἐφ' ὅσον δὲν ἀναφαίνεται ἕτερον νομοθετικὸν σῶμα, εἰς τὸ νὰ ἐκθέσῃ νέα θεσπίσματα. Τοιοῦτοτρόπως ἐννοοῦνται καὶ αἱ ἐγκύκλιοι ἐκεῖναι τῶν Πατριαρχῶν Κυρίλλου ἐν ἔτει 1756 καὶ Ἀνθίμου 1848, τῶν ὁποίων ἡ ἰσχύς εἶναι ἀσυγκρίτως μικροτέρα τῶν συνοδικῶν νόμων».

(Συνεχίζεται)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Πῶς ὁμιλοῦν ἄλλοι.

Ἐπὶ τῷ ἑορτασμῷ τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος τῆς Ὀμοσπονδίας τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς βορείου Ἀμερικῆς περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος Δεκεμβρίου διωργανώθη ἐν Οὐάσιγκτων μεγάλη πανηγυρικὴ συγκέντρωσις, τῆς ὁποίας μετέσχε καὶ ὁ Πρόεδρος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν κ. Ροῦσβελτ. Τὸ κύριον θέμα τῶν ἀγορεύσεων ἦτο: «Ἐμπρός, μὲ τὸν Χριστόν!», οἱ δὲ ἀγορήται ὁμίλησαν περὶ τοῦ νέου προσανατολισμοῦ τῶν Ἐκκλησιῶν ὡς πρὸς τὴν πνευματικὴν τῶν ἀποστολῶν ἰδίως ἐν σχέσει πρὸς τὰ ζητήματα τοῦ οἰκογενεῖματος, τῆς εἰρήνης, τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως καὶ τῶν φυλῶν. Ὁ Πρόεδρος Ροῦσβελτ λαβὼν τὸν λόγον ἀνέπτυξεν ἐνώπιον τῆς τεραστίως διηγούμενης δλόκληρον πρόγραμμα κοινωνικῆς ἠθικῆς, τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο—εἶπε—νὰ εἰσθετήσῃ καὶ αἱ Ἐκκλη-

οίαι, προσεκάλεσε δ' αὐτὰς εἰς δραστηρίαν συνεργασίαν μετὰ τοῦ κράτους. Μὴ εἰσελθὼν εἰς λεπτομερείας πολιτικοοικονομικὰς ἐτόνισε ὅτι ἡ πολιτικὴ οἰκονομία βασίζεται ἐπὶ ἠθικῶν καὶ θρησκευτικῶν πεποιθήσεων καὶ οὐκ εἰς τὴν κορυφὴν τῆς πυραμίδος». Πρέπει — εἶπε — νὰ ἀγωνισθῶμεν ἕπερ τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης, ὃ δ' ἀγὼν οὗτος εἶνε ἔργον τῆς τε Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας. Μεταξὺ τῶν ὁμιλησάντων ἦτο καὶ ὁ ὑπουργὸς τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας H. Wallace, ὅστις ἀνέπτυξε τὸ θέμα τῆς θρησκευτικῆς βάσεως τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, δι' ὧν δ' εἶπεν ἐνεποίησε βαθεῖαν αἰσθησιν. Ἐτόνισε τὴν ἀνάγκην τῆς στροφῆς πρὸς τὴν ἀγ. Γραφήν, πρὸς τοὺς μεγάλους κοινωνικοὺς προφήτας τῆς Παλ. Διαθήκης καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εἰ δὲ μή, εἶπεν, ὁ ἄνθρωπος θὰ μεταβληθῆ εἰς οικονομικὸν αὐτόματον ἢ σημερινὴ ἀθλιότης ἀπαιτεῖ πίστιν, ἢ ὁποῖα νὰ ὁμοιάξῃ μᾶλλον πρὸς τὸν Χριστιανισμόν τοῦ β' καὶ τοῦ γ' αἰῶνος, παρὰ πρὸς τὸν προτεσταντισμὸν τοῦ τελευταίου αἰῶνος. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁμιλοῦν οἱ ἄλλοι.

Mendel († 1884).

Τῆ 6 Ἰανουαρίου συνεπληρώθη πεντηκονταετία ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀγιοσίνου μοναχοῦ Γρηγορίου Mendel, διασήμου καταστάτος διὰ τοὺς ἐπ' αὐτοῦ μετὰ μεγάλην σειρὰν πειραμάτων ἀνακαλυφθέντας φερωνύμους νόμους τῆς κληρονομικότητος, δι' ὧν κατηρέχθη δεινότερον πλῆγμα κατὰ τῆς δαρβινεῖον θεωρίας περὶ τῆς μεταμείψεως τῶν ζωικῶν εἰδῶν. Υἱὸς γεωργοῦ κτηματίου τῆς Μοραβίας κατερίνετο εἰς βιολογικὰ κηπονομικὰ πειρίσματα, χειροτονηθεὶς δὲ τῷ 1847 ἱερεὺς τῆς ἐν Brünn τῆς Μοραβίας ἐπ' ὀνόματι τοῦ Θωμᾶ Ἀκουίνου τιμημένης μονῆς ἠκολούθησε σπουδὰς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Βιέννης (1851—53), μεθ' ὃ ἐξελέγη καθηγητὴς ἐν Brünn μέχρι τοῦ 1868, ὅτε ἀνεδείχθη ἡγούμενος τῆς ἐν λόγῳ μονῆς. Τὰ ἐπὶ τῆς κληρονομικότητος πειράματά του ὁ ἡγούμενος ἐξηκολούθησεν εἰς τοὺς ἐκτεταμένους κήμους τῆς μονῆς, πραγματοποιοῦν δὲ διασταυρώσεις ἐπὶ τῶν πύων ἰδίως καὶ τῶν κνᾶμων, εἶτα δὲ καὶ ἐπὶ τῶν μελισσῶν. Κατὰ τὰς πειραματικὰς ταύτας ἐπὶ μονοκόπων, διπλόπων καὶ πολυκόπων διασταυρώσεις ὁ Mendel ὑποκείμενον ζεῦννης καθίστα τὴν ἐν τοῖς ἀπογόνους τύχην τῶν γνωρισμάτων τῶν διαφόρων ποικιλιῶν, μελετῶν τοὺς γαμέτας, ἦτοι τὰ ἄρρετα καὶ τὰ θήλεα γενετήσια κύτταρα, καὶ τοὺς ζυγωτάς, ὃ ἔστι τὰς ἐνώσεις τῶν ἑτεροφύλων κυττάρων, ἐκ τῶν φαινομένων δὲ τῆς κληρονομικότητος ἐποίει συμπεράσματα περὶ τῶν ἰδιοτήτων ἀμοτέρων. Οὕτω κατέληξεν εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῶν δύο φερωνύμων νόμων τῆς νοθείας, ὧν ὁ μὲν ἀπεκλήθη «νόμος τῆς διασπάσεως», καθ' ὃν τὰ γνωρίσματα τῶν γαμετῶν διασπῶνται ἐν τῇ δευτέρῳ γενεᾷ, ὃ ἔστι μέρος τῶν ἀπογόνων ὀπισθοδρομεῖ δυνάμει τῆς διασπάσεως ταύτης, ὃ δὲ δεύτερος διαπιστοῖ ὅτι τὰ ἐπὶ μέρος γνωρίσματα, κατὰ τὰ ὁποῖα οἱ γαμέτα διαφέρουν ἀλλήλων, κληροδο-

τοῦνται ἀνεξαρτήτως ἀλλήλων καὶ πάλιν ἀνεξαρτήτως ἀλλήλων διασπῶνται. Τὸ πόρισμα λοιπὸν τῶν πολυαριθμοτάτων πειραμάτων τοῦ Mendel ἐπήρξε τοῦτο: ὅτι κατ' οὐσίαν ἡ διασταύρωσις οὔτε μεταβάλλει, πολλῶ δ' ἦτιον ἐκμηδενίζει οἰονδήποτε γνωρίσμα τῶν ὀργανισμῶν. Ἐντεῦθεν κατὰ τὰς διασταυρώσεις εἶνε δυνατὸς ὁ προκαθορισμὸς καὶ ἡ πρόβλεψις τῆς συνθέσεως τῶν ἀπογόνων καθ' οἵανδήποτε γενεάν.

Τὰ κατὰ τὰ πειράματα καὶ τοὺς ἀνακαλυφθέντας σπονδαιοτάτους κληρονομικοὺς νόμους ὁ Mendel εἶχει ἐκθέσει ἐν τῇ μελέτῃ του «Über Pflanzenhybriden», ἀλλὰ μέχρι τοῦ 1900 αἱ ἐργασίαι του εἶχον ἀπομείνει ἄγνωστοι εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον τὰς ἀνέστρεφεν ἐκ τοῦ σκότους τῆς λήθης ὁ ὀλλανδὸς βοτανικὸς de Vries, περιφνημὸς καὶ αὐτὸς διὰ τὴν γνωστοτάτην εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον ἐπὶ τῆς προελεύσεως τῶν ζωικῶν εἰδῶν θεωρίαν τῶν ἀποτόμων μεταλλαγῶν (Mutationstheorie). Τὰ πειράματα τοῦ Mendel καὶ οἱ ἐπ' αὐτοῦ διατυπθέντες νόμοι ἐνεποίησαν εἰς τοὺς ἐπιστημονικοὺς κύκλους τεραστίαν ἐντύπωσιν ἀκριβῶς διὰ τὴν διάσεισιν τῆς τέως παμπαραδέκτου σχεδὸν δαρβινεῖον ὑποθέσεως. Τάχιστα ἀνεπτύχθη χαρακτηριστικὸν ἀπανταχοῦ ρεῦμα ἀποτελέσαν ἰδίαν ἐπιστημονικὴν κίνησιν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Μενδελισμὸς» (Mendelisme), ἐκδηλωθεῖσαν εἰς εἰδικὰς μορφογραφίας καὶ εἰς εἰδικὰ μενδελιστικὰ περιοδικὰ.

Ἐκ τῶν ποικιλιωτάτων ἑρυνῶν καὶ πειραμάτων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Μενδελισμοῦ ἀπεδείχθη ὅτι οὗτος ἐπληξε θανασίμως τὸν δαρβινισμόν, διότι ἀνήρρεσεν ἄρδην τὸ ὑπὸ τούτου ὑποστηριζόμενον συνεχῆς τῶν μεταβολῶν καὶ τὸ κληροδοτὸν πάσης τοῦ αἰόμου μεταβολῆς εἰς τοὺς ἀπογόνους. Ἀπεδείχθη δὴλα δὴ, ὅτι αἱ μεταβολαὶ ἐπέρχονται καθ' ἄλλατα, ὡς τοῦτο ἐβεβαίωσε καὶ ἡ ὄλως ἀνεξαρτήτως τοῦ Μενδελισμοῦ διατυπωθεῖσα Mutationstheorie τοῦ Hugo de Vries, καθ' ἣν τὰ ἐνόργανα εἶδη δὲν ὑπόκεινται εἰς συνεχῆ μεταβολήν, ἀλλὰ, παραμένοντα ἐπὶ μακρὰς περιόδους ἀμετάβλητα, εἶτα εἰσέρχονται εἰς μεταβολικὴν περίοδον, καθ' ἣν παράγουσι νέα εἶδη ἐκ τῆς ἐν τῷ ὀργανισμῷ ἐμφάνσεως ὠρισμένων, μοναδικῶν, λίαν διαφερόντων ἀλλήλων στοιχείων. Τῶν τοιούτων πειραμάτων ἡ ἐφαρμογὴ ἐπὶ τῶν ζῶων ἐνίσχυσεν ἐπὶ μᾶλλον τὴν θεωρίαν ταύτην, ἡ δὲ καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐπέκτασις τῆς ἐξηγῆ τὴν ὄλως ἀφηνιδίαν καὶ ἀπότομον ἐμφάνισιν τῶν ἀνθρωπίνων φυλῶν, ὁποῖαν φέρει αὐτὴν καὶ ἡ ἁγία Γραφή.

Ἐκτοτε τὸ ὄνομα τοῦ ταπεινοῦ μοναχοῦ Mendel ἀπετέλεσε τὴν περιφανεστέρην δόξαν τῆς ἐπιστημονικῆς πειραματικῆς Βιολογίας, ὃ δὲ Μενδελισμὸς τὸν τάφον τοῦ Δαρβινισμοῦ.

Ἡ «Ἀναπλάσις».

Πρὸ δωδεκαετίας ὁ Σύλλογος τῆς «Ἀναπλάσεως» ἔνεκα τῆς ἀραιώσεως τῶν μελῶν του καὶ οικονομικῶν δυσχερειῶν δὲν ἠδύνατο νὰ συντηρήσῃ τὸ περιοδικόν του, ἐκδιδόμενον ἄλλως τε κατὰ ἀραιὰ διαστήματα ὑπὸ μόνον τοῦ κ. Μ. Γαλανοῦ, ὑφισταμένου

καὶ τοὺς κόπους τῆς συντάξεως τοῦ φύλλον καὶ τὰς δαπάνας τῆς ἐκδόσεως. Ἐδντυχῶς τὸ περιοδικὸν συνεκράτηθη ἀναλαβόντος αὐτὸ τοῦ ἐπὶ θνηταῖσι γαμβροῦ τοῦ ἐκ τῶν πρώτων ἰδρυτῶν τοῦ Σύνλογου καὶ τοῦ περιοδικοῦ τῆς «Ἀναπλάσεως» ἀειμνήστου Κ. Διαιτημαῦ Αἰδес. Ἰωάννου Παπαδοπούλου, ὅστις, ὑποστηριζόμενος ἕλικῶς καὶ ἠθικῶς ἐπὶ τοῦ ἀδελφοῦ του, τότε μὲν Διευθυντοῦ τῆς Ριζαρείου Σχολῆς καὶ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, εἶτα δὲ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, προέβη ἀπὸ τοῦ 1922 μετὰ θάρρους καὶ ἰκανότητος εἰς τὴν συνέχισιν τοῦ περιοδικοῦ. Ἀποχωρήσας δὲ ἕστερον εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὡς Διευθυντῆς τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου Ἀγίου Ἀθανασίου καὶ τοῦ Σπετσεροπουλείου Ὁρφανοτροφείου κατέλιπεν εἰς τὸν σεπτὸν ἀδελφόν του τὴν φροντίδα ὄχι μόνον τῆς ἐκδόσεως, ἀλλὰ καὶ τῆς συντάξεως τοῦ περιοδικοῦ. Εἶναι δὲ κοινὸν μυστικὸν διὰ τὸ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος, θνησιάζων ὡρας τοῦ ἕπνου του, ὑπῆρξεν ὁ κυρίως Διευθυντῆς καὶ συντάκτης τῆς «Ἀναπλάσεως», διανυσάσης μίαν τῶν λαμπροτέρων τῆς περιόδου. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ὑφιστάμενος τὰς δαπάνας τῆς ἐκδόσεως ἀνεῖχε καὶ τὰς φροντίδας τῆς συντάξεως καὶ τῆς καταρτίσεως τοῦ ἕλικῶ τοῦ φύλλον. Εἰς τοὺς τόμους τοῦ περιοδικοῦ διακρίνει τις τὴν στοργήν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν ἐμπειρίαν, τὴν τάξιν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τῆς λανθανούσης διευθύνσεως καὶ τῆς συντάξεως αὐτοῦ. Συνεκεντρώθη δὲ εἰς αὐτοὺς μέγας ὄγκος ἀνεκτιμῆτων δημοσιευμάτων καὶ αὐτοῦ καὶ τῶν ἐπιλέκτων συνεργατῶν τῆς «Ἀναπλάσεως». Ὁ δὲ ἐκδότης τοῦ περιοδικοῦ μετὰ φιλοτιμίας ἐργαζόμενος ἐφρόντιζεν ὅπως τακτικῶς καὶ ἀνελλιπῶς δημοσιεύονται τὰ φύλλα.

Ἦδη ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ παρέδωκεν εἰς τὸν Σύνλογον τῆς «Ἀναπλάσεως» ἀπὸ μὲν τοῦ παρελθόντος ἔτους τὴν σύνταξιν, ἀπὸ δὲ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐνεστώτους ἔτους τὴν ἐκδοσὶν τοῦ ἀρίστου περιοδικοῦ του. Ἐδόμεθα ὅπως διανύση τοῦτο ἀπροσκόπτως τὴν νέαν του περίοδον καὶ συνεχίσῃ τὴν μεγάλην του ἀποστολὴν ἐν τῇ ἑλληνικῇ κοινωσίᾳ.

† Ὁ Καισαρείας Καλλίνικος Δεληκάνης.

Κατ' εἰδήσεις ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, τῇ 11ῃ τρέχοντος, Πέμπτῃ πρὸς τὴν Παρασκευὴν, τὴν νύκτα, αἰφνιδίως ἀπεχώρησε τοῦ ἐν σαρκὶ τούτου βίου ὁ Μητροπολίτης Καισαρείας Καλλίνικος.

Πάσχων ἀπὸ πολλοῦ μὲν ἐκ τινῶν διαλειπόντων ἰλίγγων φύσεως μᾶλλον στομαχικῆς, ἀπὸ τίνος δὲ καὶ ἐκ διαβήτου, καὶ καταβαλλόμενος ὁσημέραι ὑπὸ πολλῶν τοῦ γήρατος ἐνοχλήσεων, εἶχε πληγῆι τελευταίως βαθύτατα καὶ ἐκ τοῦ θανάτου πεφιλημένης ἀδελφῆς, τυγχάνων ἄλλωστε ὑπεροδοκοντούτης ἡδῆ.

Ἐγεννήθη ἐν Λέσβῳ τῷ 1852 περίπου, διήνυσε τὰ τε προκαταρκτικὰ καὶ γυμνασιακὰ μαθήματα ἐν Μυτιλήνῃ, καὶ μετὰ τοῦτο ἐλθὼν ἐνεγράφη κατὰ τὸ 1872 ἐν τῷ ἐν Ρώμῃ Κολλεγίῳ τοῦ Ἁγ. Ἀθανασίου, διήκουσεν ἐνταῦθα τὴν ὅλην σειράν τῶν θεολο-

γικῶν, φιλοσοφικῶν καὶ κοινωνιολογικῶν μαθημάτων ἐν ἔτεσιν ὅλοις ἐπτὰ, ἠξιώθη τοῦ διδακτορικοῦ πτυχίου κατ' Αὔγουστον τοῦ 1879, καὶ δούς κατὰ τὰ προτελευταῖα ἔτη τὸν συνήθη τῆς σχολῆς ὄρον, ἔλαβεν ἐν τῷ μεταξὺ τοὺς κατωτέρους τῆς ἱερωσύνης βαθμούς, κατὰ τὰ ἐκεῖ ἔθιμα, προχειρισθεὶς καὶ εἰς πρεσβύτερον, ὀλίγον τι πρὸ τῆς ἀποφοιτήσεως, ἐπὶ τινος Τιτουλαρίου Ἐπισκόπου Φιλίππων καὶ Δράμας, Οὐνίτου.

Ἐφημερεύσας ἀκολούθως ἐν τῷ ἐκεῖ ἱερῷ ναῷ τοῦ Λατερανοῦ ἐπὶ τριετίαν καὶ πλέον, ὡς τακτικὸς ἱερεὺς τοῦ Rite Grec, ἐμφανίζεται κατὰ τὸ 1884 ἐν Μυτιλήνῃ ἔνθα ἱεράτευε καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Παπαμιχαήλ, τὰ μάλα ἐκτιμώμενος ὑπὸ τοῦ τότε Μυτιλήνης καὶ εἶτα Ἐφέσου καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντίνου Βαλλιάνου, ἰδιωτεύει ἔπειτα ἐν ΚΠόλει, γίνεται δεκτὸς ἐν τοῖς κόλποις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῷ 1885 πατριαρχεύοντος Ἰωακείμ τοῦ Δ', καί, μετὰ τὰς συνήθεις διατυπώσεις, ἀναγνωρισθέντος αὐτῷ τοῦ κύρους τῆς ἱερωσύνης, ὡς κανονικοῦ, ἀποσύρεται εἰς Ἀθῶνα χάριν προσκυνήσεως καὶ μελετῶν εἰς τὰς ἐκεῖ βιβλιοθήκας, ἔνθα παραμένει ἐπὶ ἔτος καὶ πλέον.

Ἐπανελθὼν, διορίσθη καθηγητῆς τῆς Θεολογίας ἐν τῇ τότε ἐν Μπαλατᾷ Πατριαρχικῇ Ἱερατικῇ Σχολῇ, διευθύνοντος εὐκλεῶς τοῦ Βασιλείου Γεωργιάδου, τοῦ μετέπειτα Ἀγγιᾶλου, Νικαίας καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, καὶ ἐντεῦθεν ἀκριβῶς ἄρχεται τὸ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Κων)πόλεως γόνιμον ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις καὶ καρποφόρον στάδιον αὐτοῦ. Διαλυθείσης, ὡς μὴ ὄφελε, μετ' ὀλίγον τῆς λαμπρᾶς ἐκείνης φωτοβόλου ἐστίας, τῆς ὁποίας εὐθαλὲς βλάστημα τυγχάνει καὶ ἡ σήμερον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προκαθημένη σεπτῇ Κορυφῇ, συναντῶμεν τὸν νέηλον κληρικὸν ὡς προϊστάμενον ἱερατικῶς τοῦ ἐν Γαλατᾷ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἁγ. Νικαίου, διδάσκοντα συγχρόνως καὶ ἐν ταῖς σχολαῖς τῆς κοινότητος, ὡς καθηγητὴν ἐν τῷ Λυκείῳ Χατζηχορήστου καὶ τῷ Ἑλληνικῷ Ἐκπαιδευτηρίῳ Μπασματζίδου, μέχρι τοῦ 1893, ὁπότε διορίζεται ἐπόπτης τῶν Παιδευτηρίων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, διαδεχθεὶς τὸν ἀποχωρήσαντα Γεράσιμον Δώριζαν, καὶ τακτικὸς ἅμα ἱεροκήρυξ Πέσαν.

Εἶναι ἔναυλοι εἰσέτι εἰς τοὺς ἐπιζῶντας αἱ ὀμιλίαι εἰς ἃς προσέτρεχε τὸ ἄνθος τῆς ἀνεπτυγμένης ἐκείνης κοινωνίας, ὡς ἔναυλος τυγχάνει καὶ ὁ πολλῶ βραδύτερον, ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῶν Εἰσοδίων, ἐκφωνηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ πατριαρχικῇ καὶ συνοδικῇ κηδείᾳ τοῦ ἀειμνήστου ὁμογενοῦς Σπυριδωνος Μαυρογένους Πασᾶ, ἀρχιάτρου ἀνέκαθεν τοῦ Σουλτάν Χαμίτ, βαθυστόχαστος ἐπικήδειος λόγος ἐν ὅλοις τοῖς λόγοις του ἐξωτερίκευε πρὸς τῇ ἀμφιλαφεῖ ἐπιστημονικῇ μορφώσει, καὶ τινὰ ἔμφυτον ἰδιοφυίαν περὶ τὸ ἀπ' ὀκριβαντος ἠθοροῦσθαι. Ἐν τῇ πολλαχῶς ὁμοῦ ἀκανθώδει θέσει τῆς ἐποπτείας εὐρέθη, δυστυχῶς, πρὸ τῶν αὐτῶν κοινοτικῶν ἀτασθαλιῶν καὶ προσκομμάτων, πρὸς ἃ καὶ ἄλλοι πρὸ αὐτοῦ ἦδη εἶχον συγκρουσθῆ προκατοχοι, ὁ Σαμαρτζίδης, ὁ Κων. Βαφείδης, ὁ Γ. Δώριζας, καί, καίτοι ἐνεκαορέθησεν ἐπὶ ἑξαετίαν ὄλην, ἐν τούτοις κατ' Αὔγουστον τοῦ 1899 ἐδέθησε γὰ ἀποχω-

ρήση τῆς θέσεως, ἀνατεθέντων αὐτῶ τῶν καθηκόντων Ἀρχιεπισκόπου καὶ διευθυντοῦ ἅμα καὶ Ἀρχισυντάκτου τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας».

Ἐν τῇ θέσει τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐξηκολούθησε μετὰ πολλῆς τῆς φιλοπονίας συνεχίζων τὴν σοβαρὰν ἐπιστημονικὴν περὶ τὴν ταξινομήσιν τῶν ἐγγράφων ἐργασίαν, τῆς ὁποίας τὰς πρώτας βάσεις ἔθετο ἄλλη μεγάλη φυσιογνωμία, ὁ εἰς μητροπολίτην τότε Μελετικὸν προαχθεὶς προκατόχος αὐτοῦ Ἰωακείμ Φορόπουλος, καὶ τοῦτο ἐπὶ δεκαετίαν ὄλην.

Κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1909 ἐψηφίσθη μητροπολίτης Βελεγράδων, καὶ κατήλθε μὲν ἔνωρις εἰς τὴν ἀπόκεντρον ἐκείνην καὶ ἐπίκαιρον ἐπαρχίαν, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐκεῖ εὐρέθη ἀμέσως εἰς περιβάλλον ὄλων ἀλλότριον καὶ ξένον πρὸς τὴν ἀνατροφὴν καὶ τὸν μέχρι τοῦδε βίον αὐτοῦ, ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἦθη, τὰ ἔθιμα, καὶ, τὸ δὴ κυριώτατον, τὴν γλῶσσαν τῶν μερῶν τούτων, διὸ καὶ ἐγένετο ἀνάγκη, ὅπως μετὰ ἐν καὶ ἡμισυ ἔτος περίπου γένηται μετὰθεσις αὐτοῦ εἰς Βέργοιαν. Ὡς τοιοῦτος ἐχηρήματισε διακοῦντος τοῦ μεγ. πολέμου, ὑπὸ τὸν θυελλώδη ἐκείνον ὀρίζοντα, μέλος τοῦ ἐν Θεσσαλονικῇ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Συμβουλίου, τοῦ διοικήσαντος τὰς ἐν Ἑλλάδι ἐπαρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, παρεκάθησε δὲ βραδύτερον καὶ ὡς μέλος καὶ εισηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις, τῷ 1917, συσταθέντος Ἐκτάκτου Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου.

Γενομένης ἀνακομῆς καὶ πληρωθέντος πλέον τοῦ ἐπὶ ἔτη τότε, ὡς ἐκ τῆς καταστάσεως, χηρευόντος Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἐξελέγη μητροπολίτης Κυζίκου, καὶ ὡς Κυζίκου ὑπηρετήσεν, ἄνευ διακοπῆς, ὡς συνοδικὸς ὑπὸ τοὺς Πατριάρχας, Μελέτιον τὸν Δ', Γρηγόριον τὸν Ζ', Κωνσταντῖνον τὸν Ε', Βασίλειον τὸν Γ', καὶ Φώτιον τὸν Β', πάντοτε καὶ ἐν πάσῃ συζητήσῃ καὶ ὑποθέσει εὐρισκόμενος παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ προεδρευόντος, εισηγούμενος μετριοφρόνως τὰ δέοντα, ἐπιμένων νὰ δοθῇ εἰς τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ ζήτημα ἢ δέουσα κατεύθυνσις, ὅπως μηδαμῶθεν κανονικῶς δύνηται νὰ ἦ ἐπιλήψιμος ἢ λαμβανομένη ἀπόφασις, προκειμένου μάλιστα περὶ ὑποθέσεων κανονιολογικῆς ἢ ἐξωτερικῆς φύσεως. Ὑπὸ τὸ αὐτὸ ἐπίσης πνεῦμα εἰργάσθη καὶ ὡς μέλος τοῦ ὑπὸ Μελέτιον τὸν Δ' Διορθοδόξου Συνεδρίου τοῦ 1923, ἐν ᾧ ἐπίσης, ὡς πάντοτε, διεκρίθη ἰδίᾳ ἐπὶ συντηρητικῇ αὐστηροτάτῃ, ἐξωτερικευομένη συνήθως, ὡς ἐν τοῖς καθέκαστα, καὶ ἐνταῦθα, μέ τι ἰδιαίτερον ὕψος αὐταρχικότητος, τοῦθ' ὅπερ πάντως ὀφείλετο εἰς τὴν, ἣν εἶχε λάβει, ἀνατροφὴν καὶ μόρφωσιν ὑπὸ καθεστῶς ἀπολυταρχικῶν καὶ ὄλων ξένον πρὸς τὴν ἀτιμωφαιραν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν.

Ὡς Κυζίκου ὡσαύτως διετέλεσε προεξάρχων τῆς Ἱεραρχίας καὶ οἰονεὶ Τοποτηρητῆς, κατὰ τὴν μεσοπατριαρχεῖαν Γρηγορίου τοῦ Ζ', Κωνσταντῖνου τοῦ Ε', καὶ Βασιλείου τοῦ Γ', προὑπῆρξε δὲ καὶ μέλος ἐνεργότατον τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως τῆς ἀναδειξάσης Μελέτιον τὸν Δ'. Ἀπὸ δὲ τοῦ παρελθόντος ἔτους κατεῖχε τὸν πρῶτον ἐν τῷ Συνταγματικῷ θρόνον, τὸν τῆς Καισαρείας.

Ἐν ταῖς συζητήσεσι συνήθως ἦν φύσει ἐπιθετικὸς· Ὅπως ὅμως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, πρὸ τοῦ τά-

φου σιγῶσι τὰ πάντα· ὁ δὲ Καλλίνικος Δεληκάνης, αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ἐξεταζόμενος, ὡς μέλος τῆς Διοικούσης Ἐκκλησίας τῆς Κων/πόλεως, ὑπῆρξε φυσιογνωμία μεγάλη καὶ ἐπιφανής.

Εὐμοιήσας ἰδιοφυίας ἐκτάκτως ἰδιαιτάτης, κρίσεως δξείας καὶ νοῦ φύσει θεωρητικοῦ, μορφώσεως δὲ τυχὼν ἐπιμελημένης, πολυσχιδοῦς καὶ βαθυτάτης, ἐτύγχανεν ἀκουράστως μελετηρότατος ἄχρως αὐτοῦ τοῦ θανάτου του. Ἡ ἐκδοθεῖσα μνημειώδης Συλλογὴ τῶν ἐγγράφων τῶν Πατριαρχικῶν Κωδίκων, καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐν σχέσει πρὸς τὰς Ἐκκλησίας Ρωσσίας, Σερβίας, Ρουμανίας, Κύπρου, καὶ Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχρῶν, ὁ καθ' ὅλα ἔτοιμος πρὸς ἐκδοσιν Γ' τόμος, ὁ περιέχων τὰ ἀφορῶντα τὴν αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, τὸ ἐν τῷ Β' τόμῳ ἰδιαίτερον καὶ πολυσχιδέστατον σημεῖωμα περὶ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχρῶν, ἐν ᾧ θέτει τὰς οὐσιώδεις βάσεις τοῦ σκελετοῦ, διὰ τὸν μέλλοντα νὰ ἐξηγιᾷσθαι ποτὲ ψυχραίμως τὸ εἰσέτι σκοτεινὸν τοῦτο θέμα, αἱ διηνεκεῖς ἐνδόμυχοι προσπάθειαι, ὅπως διὰ τῶν κάτωθι ἐκάστου ἐγγράφου φερομένων ὑπογραφῶν Μητροπολιτῶν, Ἐπισκόπων καὶ Ἀρχιεπισκόπων, ἐξασφαλίσθαι εἰς τε ἑαυτὸν καὶ τοὺς μέλλοντας ὕλην δι' ἧς νὰ συμπληρωθῶσι τὰ χάσματα, ἅτινα ἀφῆκεν ὁ σοφὸς Δομνικανὸς ἱερεὺς Μιχαὴλ Le Quien ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ Oriens Christianus, προσπάθειαι, τὰς ὁποίας πρὸ αὐτοῦ ἤρχισε νὰ ἐξωτερικεύῃ ἐρηιάζομενος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀπὸ τοῦ 1600 καὶ ἐντεῦθεν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις περιοριζομένων Κωδίκων Δωρόθεος ὁ Εὐελπίδης, σχετικὰ τοῦ ὁποίου ἀποσημειώματα περισώζονται εἰσέτι ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. Σχολῆς, πρὸς δὲ τὰ κύρια ἄρθρα εἰς τὴν «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀλήθειᾳ» καὶ πρὸ, ἀλλ' ἰδίᾳ μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ Συντάγματος, αἱ ἄλλοτε πρὸς χρῆσιν τῶν Σχολῶν ἐκδοθεῖσαι περικοπαὶ τῶν Εὐαγγελίων, ἢ πρὸ αὐτῶν ἐπιμονογραφία περὶ Ἡμερολογίου καὶ τῆς χριστιανικῆς χρονολογίας Διονυσίου τοῦ Μικροῦ, ἢ δημοσιευθεῖσα ἐν τῷ «Ἡμερολογίῳ τῆς Ἀνατολῆς» τοῦ Ἀθανασίου Παλαιολόγου, ἔτους 1886, καὶ αἱ ἔτεροι αὐτοῦ ἐν γένει ἱστορικαὶ καὶ κανονιολογικαὶ πραγματεῖαι, αἱ ἀπὸ τοῦ 1918 καὶ ἐντεῦθεν, αἱ εἰσέτι καὶ μετὰ τὸν θάνατον συνεχιζόμεναι ἐν τῇ «Ὁρθοδοξίᾳ», ἐλέγχουσιν ἄνδρα ἐπιστημονικώτατα, ὡς εἴπομεν, κατηγορημένον, εἰδικευθέντα ἰδιαίτερος ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ἱστορίᾳ καὶ τῷ Κανονικῷ Δικαίῳ, μετὰ στοργῆς ἀνιχνεύοντα τὸ παρελθὸν τῆς Ἐκκλησίας, φιλόπονον καὶ ἀκούραστον ἐν τῇ μελέτῃ, βαθύτατον γνώστην τῆς Ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας, κατέχοντα τὴν γαλλικὴν, ἰταλικὴν, γερμανικὴν καὶ ἀγγλικὴν, φύσει δξύνουν καὶ κριτικώτατον, εὐστροφώτατον τὸν νοῦν χειριζόμενον δ' ἐν πᾶσι τούτοις τὸν κάλαμον μετὰ χάριτος περιβολῆς ἐννοιῶν ζωηρᾶς καὶ ἀμέμπτου, καὶ μεγαλείου ἀληθῶς ἐπιστημονικοῦ.

Ὁ ἐκλιπὼν ἦν φυσιογνωμία ὑπέροχος, καὶ δὴ οὐχὶ μόνον σήμερον ἀλλὰ καὶ ἄλλοτε, καὶ δὴ ἀπὸ τοῦ 1885 καὶ ἐντεῦθεν, ἀφ' ἧς οὗτος ἤρχισε νὰ δρᾷ ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν πράγμασι καὶ τότε, ὅτε τὸν ἀνώτερον Κλήρον ἐπλήρουν φυσιογνωμίαι ὑ-

περέχουσαι, ὡς ἡ Φιλοθέου τοῦ Βουεννίου, Γερμανοῦ τοῦ Γρηγοῦ, Βασιλείου τοῦ Σμύρνης, Μιχαὴλ τοῦ Κλεοβούλου, Ἰωακείμ τοῦ Φοροπούλου, Βασιλείου Γεωργιάδου, Φιλαρέτου Βαφείδου, Κων. Βαφείδου, Γερασίμου τοῦ Δωριζα, καὶ τότε, λέγομεν, μεταξύ τούτων πάντων, μεταξύ φυσιογνωμιῶν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ὑπερεχουσῶν, διέπρεπεν ὁ ἐν λόγῳ κληρικὸς καὶ διέλαμπε διὰ τῆς ὑπερόχου του μορφώσεως καὶ τῆς ὑπερόχου του ἀξίας.

Διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Καισαρείας Καλλινίκου Δελφικῆς κλείει μία μεγάλη σελὶς τῆς συγχρόνου Ἐκκλησίας, ἀποτίθεται εἰς τὴν Βιβλιοθήκην εἰς τόμος βαρύτιμος καὶ λόγῳ ἐμφανίσεως καὶ λόγῳ ἰδίᾳ περιεχομένου, καὶ ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ὑφίσταται ἀπώλειαν μεγάλην, τὴν ἀπώλειαν μεγάλου καὶ διοικητικῶς πεπειραμένου Μητροπολίτου, ὅστις τὴν ἦν ἐκέκτητο διοικητικὴν πείραν εἶχεν ἀποκτήσει οὐχὶ ἐν τῷ γραφείῳ τιτουλαρίου Μητροπολίτου ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμπύσεως ἐπαρχίας, ἀλλ' ἐν τῇ διοικήσει πραγματικῶν ποιμνίων, οὐχὶ κεκοιμημένον καὶ μὴ χρηζόντων ποιμαντορίας καὶ περιοδειῶν καὶ πνευματικῶν ἐπισκέψεων, ἀλλ' ἐπαρχίων ἐν ἐνεργείᾳ, καὶ ἐκτάσεως εὐρυτάτης περιφερειῶν, ἐπαρχιῶν πραγματικῶν, οἷα τὰ Βελέγραδα, ἡ Βέρροια καὶ ἄλλαι. Ὑφίσταται τὴν ἀπώλειαν ἑνὸς τῶν κυριωτέρων αὐτῆς στύλων, τοῦ κυριωτέρου αὐτῆς Μέντορος, καὶ ἐν παντὶ μὲν ἐτέρῳ ζητήματι, ἀλλ' ἰδίᾳ ἐν τοῖς κανονιολογικοῖς, ἐν οἷς, ἐπιπροσθέτως, διέθετεν ὁ αἰδίδιμος πείραν ἀφαντάστως μεγάλην, ὀφειλομένην εἰς μελέτας συντόνους καὶ μακροχρονίους, μετὰ ἰδιαιτέρας πάντοτε κλίσεως καὶ ἰδιοφυίας.

Ὡς ἰδιάζον τοῦ ἀνδρὸς σημειωτέον καὶ τὸ ὅτι ἡ Συλλογὴ τοῦ Mansi καὶ ἡ Πατρολογία τοῦ Migne εὗρισκοντο, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον, πάντοτε εἰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ ἐσχάτως ἔτι ὅτε ἡ ὄρασις ἀρκοῦντως εἶχεν ἐξασθενήσει.

Ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ ὁμογένεια κύπτουσιν εὐλαβῶς καὶ ἐν τιμῇ βαθεῖα πρὸς τοῦ σκήνου τοῦ ἐπιφανοῦς κληρικοῦ, πρὸς τοῦ πολιοῦ καὶ ὑπερόχου ποιμένος, ὅστις δι' ἀμφοτέρας ἀφιέρωσεν ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα ἔτη, καὶ ἀμφοτέρας ἐτίμησε διὰ τῆς καθ' ὅλα ὑπερόχου του μορφώσεως καὶ τῆς ἐπίσης καθ' ὅλα μέχρις ἐσχάτης ἔτι πνοῆς ἀκαταβλήτου φιλοπονίας καὶ ἐργατικότητος.

† Ο ΠΤΟΛΕΜΑΓΔΟΣ
ΙΩΑΚΕΙΜ ΜΑΡΤΙΝΙΑΝΟΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐπανελάβε τὰς ἐργασίας αὐτῆς τὴν παρελθούσαν Τρίτην, συνεδριάσασα καὶ τὴν Παρασκευὴν, ἕνεκα τῆς παρεμπροσούσης ἑορτῆς τῶν ἁγίων Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου κατὰ τὴν Πέμπτην. Ἀπὸ τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος ἀρχοῦνται τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν καὶ τὰ Συνοδικὰ Δικαστήρια.

— Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος συνεχάρη ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον Καρελίας καὶ πάσης Φινλανδίας Γερμανὸν ἐπὶ τῇ δεκαετηρίδι τῆς ἀρχιερατείας αὐτοῦ.

— Τὴν παρελθούσαν Τρίτην ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Παρνασσοῦ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου διάλεξις ὁργανωθεῖσα ὑπὸ τῆς Χριστιανικῆς Κοινωνικῆς Ἐνώσεως περὶ τοῦ «ὡς ἀντιμετώπισεν ὁ Χριστιανισμὸς τὸ κοινωνικὸν πρόβλημα». Ἀφοῦ ἡ Α. Μ. παρέσχε τὴν εἰκόνα τῆς καθ' ὅλου ἠθικῆς καταπτώσεως τοῦ ἐθνικοῦ κόσμου κατὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀνέπτυξεν εἰς διεξοδικὰς τὴν εὐσεβητικὴν τούτου ἐπίδρασιν εἰς τὰ κοινωνικὰ ζητήματα, ὅποια ἡ θέσις τῶν δούλων, τῆς γυναικός, τοῦ συζύγου καὶ τῶν τέκνων, τὴν ὀρθὴν λύσιν τῶν ὁποίων ἡ χριστ. θρησκεία ἐπέτυχεν οὐχὶ διὰ β.αίων κοινωνικῶν ἀνατροπῶν, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν διὰ τῆς ἀναγεννήσεως τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος. Ἀναίρεσας δ' εἰτα τοὺς κομμουνιστικὸς δισχυρισμοὺς περὶ τοῦ δῆθεν ἐπαναστατικοῦ κομμουνισμοῦ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ δοὺς τὸν ἀληθῆ χαρακτῆρα τῆς πρώτης χριστιανικῆς κοινωνίας, ὡς ἐμφανίζον αὐτὴν αἱ «Πράξεις» κατέληξεν ὑποδείξας ὅτι τὴν ὀρθὴν λύσιν τῶν κοινωνικῶν ζητημάτων παρέχει μόνῃ ἡ περὶ ἀγάπης καὶ ἠθικῆς ἰσότητος τῶν ἀνθρώπων χριστιανικὴ διδασκαλία τὴν διάλεξιν, διαρκέσασαν ἐπὶ ὄραν, παρηκολούθησαν μετ' ἀδιαπτώτου ἐνδιαφέροντος οἱ Σεβ. Ἀρχιερεῖς, ὁ Πρύτανης καὶ Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ πικρὸν ἀκροατήριον.

— Τὴν παρελθούσαν Δευτέραν ἐν τῷ Προεδρικῷ Μεγάρῳ ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας παρέθηκε πρόγευμα εἰς τὴν Ἱεράν Σύνοδον καὶ τοὺς παρεπιδημοῦντας ἐν Ἀθήναις Ἀρχιερεῖς.

— Χθὲς περὶ ὄραν 9ην μ. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Ματαμορφώσεως τοῦ Σωτήρος (Πλάκας) ἐγένετο μετὰ τὸν Ἐσπερινὸν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ἡ προαγγελθεῖσα Σύναξις τῶν ἐφημεριῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἐν ἣ ἐσυνεχίσθη ἡ ἐξέτασις τῶν ἀπὸ τῆς προηγούμενης Συνάξεως τεθέντων θεμάτων ἀναφερομένων ἰδίως εἰς τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Τυπικοῦ τῆς Ἐκκλησίας.

— Ἡ Ἱερά Μονὴ τοῦ Ὁσίου Μελετίου προσήνεγκεν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς εἰσοφορὰν εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ὀρφανοτροφεῖον Βουλιαγμένης ἐκ 5.000 δραχμῶν.

— Πρὸ τῆς ἐναρξέως τῆς καταγραφῆς τῶν ἐν τοῖς ἐσφραγισμένοις διαμερίσμασι τοῦ μητροπολιτικοῦ μεγάρου Ζακύνθου ἀντικειμένων ὁ Τοποτηρητὴς τῆς Μητροπόλεως Ζακύνθου Ἀρχιμ. Διονύσιος Μαυρίας διὰ προσφωνήσεως πρὸς τοὺς κληρονόμους τοῦ ἀποβιάσαντος μητροπολίτου Διονυσίου προέτρπησεν αὐτοὺς ὅπως, ἐφ' ὅσον ὁ τελευτήσας ἱεράρχης δὲν κατέλιπε διαθήκην, δωρήσασιν οἰκεία προαιεθεῖ εἰς τὴν μητρόπολιν Ζακύνθου τὸ «Πισκοπάτο» μετὰ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἀειμνήστου, πρὸς δὲ νὰ παραχωρήσῃσι σημαντικὸν ποσὸν εἰς τὸ Ταμεῖον ἀνοικοδομήσεως τοῦ νέου ναοῦ τοῦ ἁγ. Διονυσίου.

ΡΩΜΑ·Ι·ΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὑπὸ τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ὤρισθη ὅπως τῇ ἡμέρᾳ τοῦ προσεχοῦς Πάσχα κανονισθῇ ἐπισημῶς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτῆς ὁ μακάριος Don Bosco τοῦ τάγματος τῶν σαλεσιανῶν. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι προσκυνηταὶ θὰ συγκεντρωθῶσιν εἰς Ρώμην τῇ μεγάλῃ Πέμπτῃ τὴν θείαν ἱερουργίαν θὰ τελέσῃ ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγ. Πέτρου αὐτὸς ὁ Πάπας, τὴν ἐσπέραν δὲ θὰ φωταγωγηθῇ ὁ ἐν λόγῳ ναός, ὡς καὶ ἡ πόλις ὀλόκληρος. Τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ τοῦ Πάσχα θὰ κηρυχθῇ ἐπισημῶς ἡ λήξις τοῦ «ἁγίου ἔτους».

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

Περὶ τὰ μέσα τοῦ Μαῖου τοῦ ἔτους 1936 θὰ ἑορτασθῇ πανηγυρικῶς ὑπὸ τῶν Διαμαρτυρομένων ἡ 400ετηρὶς τῆς Διαμαρτυρήσεως. Ἦδη περὶ τοῦ ἑορτασμοῦ μεριμνᾷ εἰδικὴ ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ καθηγητοῦ Choisy.

— Ὁ ἐπίσκοπος τῆς ἐν Γερμανίᾳ Ἐδαγγελικῆς Ἐκκλησίας σεβ. Ludwig Müller, ἀπαντῶν εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴν τοῦ ἁγγλοῦ ἐπισκόπου Chichester σεβ. Dr Bell, περὶ ἧς ἦδη ἐγράφησαν τὰ προσήκοντα ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» τοῦ λήξαντος ἔτους, βεβαίως, σὺν ἄλλοις, ὅτι θὰ πράξῃ πᾶν τὸ δυνατόν πρὸς ἐπιτυχίαν πλήρους ἐνώσεως πασῶν τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ θεολογικῶν ἐν τῇ γερμανικῇ Ἐδαγγελικῇ Ἐκκλησίᾳ δυνάμεων, πρὸς ἣν—ἐνωσιν—

σχετίζονται πᾶσαι αἱ ἐν ταύτῃ ἐσχάτως ἐπελθοῦσαι μεταβολαί, πληροφορεῖ δ' ἅμα ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀφοροσῶν εἰς τοὺς πάστορας καὶ ἐκκλησ. λειτουργοὺς διατάξιν ὡς καὶ τῆς γνωστῆς παραγράφου περὶ Ἀρίων (γ. riepapragiari) ἤδη ἀνεστάλη. «Πρόκειται — καταλήγει ἡ ἀπάντησις — περὶ προβλημάτων τόσον περιπλοκῶν, ὥστε οὐδὲν δύναμαι νὰ εἶπω τὸ ὀριστικόν. Ἄλλ' εἶνε ὅλας ἰδιαιτέρα μου εὐχὴ νὰ δυνηθῶμεν νὰ τύχωμεν εὐκαιρίας ὅπως συζητήσωμεν ἀπὸ κοινοῦ τὸ σύνολον τῶν σπουδαίων διὰ τὴν ἐκκλησίαν ζητημάτων, οἷα τὸ τῶν φυλῶν, τοῦ κράτους καὶ τῆς διεθνοῦς τάξεως».

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἐμμ. Ι. Φαρένα, Ἐγκόλιον Ἐκκλησιαστικὸν Ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1934. Ἔτος ΙΑ'. Ἀθήναι, τύποις «Μελίσσης». — Ἀπαραίτητος συνοδὸς καὶ σύμβουλος πάντος ἐκκλησιαστικοῦ, πᾶσαν ἀναγκαίαν πληροφορίαν παρέχων περὶ τῆς συγχρόνου καταστάσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ὀρθοδόξου ἐορτολογίου, ὡς καὶ περὶ τῆς καθ' ὅλου ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἐγκόλιον Ἡμερολόγιον «Ἐκκλησ. Φάρου» 1934. Ἔτος κδ'. Ἀλεξάνδρεια, Πατριαρχ. τυπογραφεῖον, 1934. — Ἐκδόσις τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας περιέχουσα τὴν σημερινὴν κατάστασιν τοῦ κλήματος τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ θρόνου ἀπὸ πάσης πλευρᾶς.

Ἰωάννου Α. Παπαδοπούλου, Κατηχητοῦ, Παραίνεσις πρὸς τοὺς νέους. Ἀλεξάνδρεια, Πατριαρχ. τυπογραφεῖον, 1933. — Τὸ κομψὸν τοῦτο τεῦχος, ἀποτελοῦν τὸν δὸν κατὰ σειράν ἀριθμὸν τῆς ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας ἐκδομένης «Βιβλιοθήκης ἠθικῶν ἀναγνωσμάτων» πρὸς χορῆσιν καὶ ὠφέλειαν τῶν πολλῶν, περιέχει ὁραίας εἰς νοήματα καὶ εὐγλωτίαν ὑποθήκας πρὸς ἐκείνους ἰδίᾳ ἐκ τῶν νέων, οἵτινες, περατοῦντες τὰς σπουδὰς τῶν εἰσερχομένων ἀπειροῦ τῶν κακῶν τῆς κοινωνίας καὶ τῶν ἄλλων τῆς ζωῆς δυσκολιῶν εἰς τὴν βιοπάλην. Συνιστᾶται θερμῶς εἰς τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν.

Η ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Κατ' ἀπόφασιν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς

Προκηρῦσει

Διαγωνισμὸν πρὸς ἀποστολὴν εἰς τὸ ἔξωτερικόν (Γερμανίαν) καὶ συντήρησιν ἐκεῖ ἐπὶ μίαν τριετίαν χάριν πληρεστέρων καὶ εὐρυτέρων σπουδῶν ἑνὸς πτυχιούχου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κεκτημένου τὸν βαθμὸν τοῦλάχιστον «λίαν καλῶς».

Οἱ ὑποψήφιοι δέον νὰ μὴ ὑπερβαίνωσι τὸ 30ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας τῶν.

Προτιμῶνται οἱ ἐκ Σιατίστης τυχὸν καταγόμενοι ἢ ἐκ τῶν νέων χωρῶν ἢ ἐκ τῆς ἀλυτρώτου Ἑλλάδος.

Οἱ ὑποψήφιοι ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλωσιν εἰς τὸ γραφεῖον Δημοσιευμάτων τοῦ Πανεπιστημίου πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ διαγωνισμοῦ αἰτήσιν, ἐν ἧ' νὰ ἐπισυνάπτωσιν :

- Ἀντίγραφον τοῦ πτυχίου τῶν,
- Πιστοποιητικὸν ἑλληνικῆς ἰθαγενείας,
- Πιστοποιητικὸν ὅτι δὲν ὑπέχουσι στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν ἢ ὀτιδήποτε ἄλλο ἐκ τῆς νόμιμης,
- Πιστοποιητικὸν ὅτι δὲν ὑπέπεσαν εἰς ἐγκληματικὴν τινα πράξιν καὶ ὅτι δὲν διώκονται διὰ τοιαύτην πράξιν.

Ὡς χρόνος ἐνάρξεως τοῦ διαγωνισμοῦ ὀρίζεται τὸ τελευταῖον δεκάημερον τοῦ μηνὸς Μαρτίου 1934.

Οἱ ὑποψήφιοι θὰ ἐξετασθῶσι γραπτῶς εἰς θέματα ἐκ τῆς Δογματικῆς, τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας καὶ τῆς Εἰσαγωγῆς εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην.

Διὰ περισσοτέρας πληροφορίας δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι προσερχόμενοι εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Σχολῆς.

Ὁ Πρύτανης
Στ. Σεφεριάδης

Τύποις «Φοῖνικος», Ὁδὸς Σταδίου 41, Ἀθήναι

— Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α —

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 81 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 5439 περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων, προσκαλοῦμεν τοὺς θέλοντας νὰ καταλάβωσι τὰς χηρευούσας θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων 1) Ἀγίων Ἀποστόλων Λαγκαδίων, 2) Ἀγίου Γεωργίου Στεμνίτσης, 3) Ἀγίου Ἀθανασίου Ἀταχόλου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 83 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικά ἔγγραφα τῶν προσόντων αὐτῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακηρῦξιν ὑποψηφίων διὰ τὰς ἄνω ἐνορίας. Ἐν Δημητσάνῃ τῇ 3 Ἰανουαρίου 1934. Ὁ Τοποτηρητής.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 81 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 5439 περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς χηρευούσας θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν ἐνοριῶν Ἀγίας Τρυφῆς Κουνουβαλαίνης καὶ Ἀγίου Νικολάου Μεγαλοπόλεως ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 83 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικά ἔγγραφα τῶν προσόντων αὐτῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακηρῦξιν ὑποψηφίων διὰ τὰς ἄνω ἐνορίας. Ἐν Δημητσάνῃ τῇ 12 Δεκεμβρίου 1933. Ὁ Τοποτηρητής.

Ἱ. Μητρόπολις Πλωμαρίου.

Καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ προσόντα, ὅπως ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν ἡμῖν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ κωδικοποιηθέντος ἐνοριακοῦ νόμου 5439 ὀριζόμενων πιστοποιητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν δι' ἐκλογῆς ἀνάδειξιν τοῦ ἐφημερίου τῆς χηρευούσης ἐνορίας τῶν δύο συνοικισμῶν Βούρκων. Ἐν Πλωμαρίῳ τῇ 10ῃ Ἰανουαρίου 1934. Ὁ Πλωμαρίου Κωνσταντῖνος.

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Τὸ τοπικὸν συμβούλιον Ο.Δ.Ε.Π. τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Ὑδρας καὶ Σπετσῶν διακηρῦττει ὅτι, ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποίησεως, ἐνεργηθησομένην δι' ἐνσφραγίστων προσφορῶν 1) Ἀγρόκηπος ὀκτὼ περίπου στρεμμάτων εἰς θέσιν Μάτση Γαλατᾶ 2) Ὑδρομυλὸς ἐκτάσεως δέκα τετραγ. μέτρων εἰς θέσιν Πιγκορᾶ Γαλατᾶ τῆς ἱ. μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Καλαυρίας βάσει τῶν ὄρων τῆς ὑπ' ἀριθ. 1333 διακηρύξεως τοῦ τοπικοῦ συμβουλίου Ο.Δ.Ε.Π. τῆς ἱ. μητροπόλεως Ὑδρας καὶ Σπετσῶν καὶ συγγραφῆς ὑποχρεώσεων. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Πύρῳ εἰς τὸν συνήθη τόπον τῶν δημοπρασιῶν τὴν 28ην Ἰανουαρίου 1934 ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10-12 π. μ. ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας ἐπιτροπῆς. Τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεων, τῶν τυχόν σχεδιαγραμμάτων καὶ λοιπῶν ὄρων δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι παρὰ τῷ οἰκίῳ (Υπ)ματι τῆς Ἐθνικῆς τραπέζης. † Ὁ Ὑδρας καὶ Σπετσῶν Προκόπιος.

Τὸ τοπικὸν συμβούλιον Ο.Δ.Ε.Π. τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Θηβῶν καὶ Λεβαδείας διακηρῦττει ὅτι, ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποίησεως ἐνεργηθησομένην δι' ἐνσφραγίστων προσφορῶν ὁ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Σέγρινα—Σηροπονέρα βοσκότοπος μετὰ τῶν ἐντὸς αὐτοῦ εὐρισκομένων δύο χιλιάδων περίπου ἐλαιοδένδρων ὡς καὶ τετρακόσια στρέμματα ἀγρῶν καλλιεργησίμων τῆς ἱ. μονῆς Σαγματᾶ βάσει τῶν ὄρων τῆς ὑπ' ἀριθ. 128 ἐ. ἔ. διακηρύξεως τοῦ τοπικοῦ συμβουλίου Ο.Δ.Ε.Π. τῆς ἱ. μητροπόλεως Θηβῶν καὶ Λεβαδείας καὶ συγγραφῆς ὑποχρεώσεων. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται τὴν 4 Φεβρουαρίου 1934 εἰς τὸν συνήθη τόπον τῶν δημοπρασιῶν ἐν Θήβαις ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10-12 π. μ. ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας ἐπιτροπῆς. Τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεων, τῶν τυχόν σχεδιαγραμμάτων καὶ λοιπῶν ὄρων δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι παρὰ τῷ οἰκίῳ (Υπ)ματι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. † Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Συνέσιος.